

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 1 april 1924 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion med förslag till lag om nedskrivning i vissa fall av oguldna utskylder och allmänna avgifter.

(2 avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 142, av herr *Kilbom* m. fl. har hemställts, att riksdagen måtte antaga nedan återgivna förslag till lag om nedskrivning i vissa fall av oguldna utskylder och allmänna avgifter.

Förslag

till

Lag om nedskrivning i vissa fall av oguldna utskylder och allmänna avgifter.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Häftar någon för oguldna utskylder eller andra allmänna avgifter till stat eller kommun, vilka förfallit till betalning före den 1 januari 1923, skall hädanefter vid deras betalande eller indrivande sådan nedsättning i deras belopp verkställas, som motsvaras av förhållandet mellan allmänna prisvärdet det år, utskylderna och avgifterna förföllo till betalning, samt samma värde under det år skatten betalas eller uttages.

Såsom allmänt prisvärde under ett visst år skall anses medeltalet av det under årets olika månader gällande prisvärde å konsumtionsvaror enligt av socialstyrelsen verkställda indexberäkningar.

2 §.

Beslut om nedsättning enligt 1 § skall, oavsett att särskild ansökning därom ej framställles, skyndsamt meddelas av vederbörande uppbördsman eller, där

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 7 saml. 17 häft. (Nr 29.)

utskylderna överlämnats till indrivning, av utmätningsmannen, samt må genast verkställas, även om klagan däremot föres.

Har beslut om nedsättning en gång meddelats, stånde därvid fast, även om allmänna prisvärdet sedermera förändras.

3 §.

Sedan skattskyldig erlagt det enligt 1 § reducerade beloppet av honom påförda utskylder och avgifter, vare så ansett som om nämnda utskylder och avgifter blivit till fullo guldna, och må förty återstoden ej vidare av honom utkrävas.

4 §.

Med stöd av de inom socialstyrelsen uppgjorda utredningar över allmänna prisvärdets stegring sedan juli månad 1914 och efter förslag av nämnda styrelse utfärdar Kungl. Maj:t varje halvår till ledning för uppbörds- och utmätningsmän tabeller, vari, uttryckta i jämna tusental, angivas de bråktal, varmed under olika år förfallna skattebelopp böra reduceras. Samtidigt lämnas hänvisning om tillvägagångssätt vid reduceringen.

5 §.

Klagan över uppbördsmans eller utmätningsmans beslut enligt denna lag föres i den ordning, som är stadgad för klagan över felaktig debitering av utskylder.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall härvid iakttagas följande:

1) Är vid sagda tid ärende angående indrivning av i denna lag omfördä utskylder eller avgifter beroende på utmätningsmans åtgärd, skall därmed tills vidare anstå, intill dess beslut fattats om utskyldernas eller avgifternas nedsättning.

2) Har vid nämnda tid någon del av utskylder eller avgifter redan guldits, skall det oaktat hela det belopp, som är eller varit överlämnat för indrivning, nedsättas i enlighet med bestämmelserna i denna lag med tillämpning av då gällande reduceringsprocent samt från det sålunda nedsatta beloppet avräknas vad dittills blivit guldnet och endast det därefter återstående beloppet indrivs. Skulle vid sådan reducering och avräkning intet återstå, vare så ansett som utskylderna och avgifterna blivit till fullo guldna.

3) Har till uttagande av utskylder eller avgifter införsel beviljats i den skattskyldiges avlöning, pension eller livränta och är införselåtgärden ej ännu avslutad, förfares på sätt nyss sagts, och åligger det utmätningsmannen att skyndsamt verkställa avräkning av utskyldsbeloppet och underrätta arbets-

givare eller myndighet om vad ytterligare skall innehållas, ävensom vidtaga den jämkning i införselbeslutet, som härav må påkallas.

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån densamma ej här nedan återgivits, får utskottet hänvisa till motionen.

I föreliggande motion har framhållits, att genom penningvärdets förbättring särskilda betalningssvårigheter uppkommit för de skattskyldiga, främst arbetare och lägre tjänstemän, vilka ännu icke till fullo erlagt dem påförda utskylder för tidigare år. Motionärerna hava därvid betecknat såsom en betydande orättvisa, att dessa äldre skatter skola betalas i ett mynt, som för närvarande besitter väsentligt större köpkraft än vid tiden för utskyldernas debitering. Till avhjälpande av det anmärkta missförhållandet hava motionärerna föreslagit, att de utskylder och andra allmänna avgifter till stat och kommun, vilka förfallit till betalning före 1923 års ingång men icke till fullo erlagts, skulle nedsättas i förhållande till den sänkning prisnivån undergått från det år utskylderna rätteligen skolat erläggas till det år skatten betalas eller uttages.

Utskottet.

Motionen.

I den mån föreliggande förslag avser reduktion av till kommunerna utgående avgifter, skulle detsamma innebära, att kommunerna fråntoges möjligheten att i full utsträckning göra gällande i laga ordning uppkomna fordringsrätter. Då ett sådant steg måste ur rättssäkerhetssynpunkt anses synnerligen betänkligt, har utskottet funnit ett bifall till motionen i denna del icke böra ifrågakomma.

*Utskottets
yttrande.*

Starka invändningar av såväl principiell som praktisk natur kunna framställas jämväl mot förslaget att nedsätta till staten utgående utskylder. De kraftiga fluktuationer penningvärdet de senaste åren undergått hava givetvis även på andra områden än förevarande förorsakat olägenheter av liknande slag som de av motionärerna framhållna. En allmän reglering av dessa verkningar utav myntvärdets förändringar kan av lätt insedda skäl icke ifrågakomma, och en lagstiftning, som avser att på ett enstaka område utjämna följderna av penningvärdets förbättring, måste ur principiell synpunkt anses mindre lämplig.

Vidare skulle förslaget framkalla orättvisor de skattskyldiga emellan. Många skattskyldiga hava nämligen under år 1923 erlagt äldre kronoutskylder i ett penningvärde, som i det närmaste överensstämmer med det nu gällande. Dessa skattskyldiga, vilkas antal säkerligen icke understiger de ännu restskyldigas, hava sålunda drabbats av berörda, utav penningvärdets stigande framkallade påföljd. Förslaget skulle därför direkt motverka den jämlikhet de skattskyldiga emellan, som utgör en grundprincip för vårt skattesystem.

I bjärt motsats till de ojämnheter, som sålunda skulle uppkomma mellan olika

grupper av skattskyldiga och måhända övervägande vara till fördel för de mindre ordentliga, framstår den minutiösa rättvisa, motionärerna sökt att åstadkomma mellan de personer, som ännu häfta för äldre års utskylder. Tillämpningen av dessa detaljerade föreskrifter rörande nedsättning av påförda skatter skulle helt säkert komma att medföra åtskilliga svårigheter. Men även om mera praktiska grunder för reduktionen av utskylderna än de föreslagna komme till användning, skulle likväl bestämmelserna ur upp-bördsteknisk synpunkt medföra betydande olägenheter. För vinnande av erforderlig kontroll över indrivningen och redovisningen av utskylder tarvas nämligen en ganska omfattande bokföring. Helt naturligt har vid denna bokförings uppläggande hänsyn icke kunnat tagas till möjligheten av att åtgärder sådana som de föreslagna skulle komma att vidtagas. Särskilt påtagliga svårigheter komme att uppstå i de talrika fall, där handräckning för utskyldernas utfående begärts inom annan kommun än den, där desamma påförts. Förutom de ökade kostnader för såväl staten som de kommuner, som själva bekosta indrivningsarbetet, förslaget skulle medföra, kan det därför befaras, att genom detsamma kontrollen över uppbördstjänstemännen skulle försvagas samt resultatet av indrivningen avsevärt försämrats.

För bedömande av förevarande spørsmåls betydelse är det givetvis av intresse att undersöka, i vilken utsträckning kronoutskylder, påförda före år 1923, återstå oredovisade, d. v. s. icke vare sig erlagts, avkortats eller avskrivits. Inom utskottet har därför företagits en utredning rörande detta förhållande, avseende sex församlingar i Stockholm med mera utpräglad arbetarbefolkning ävensom sju kommuner i Stockholms län. Därvid har framgått, att endast i några enstaka fall före år 1921 påförda kronoutskylder återstått oredovisade. I fråga om kronoutskylder, påförda åren 1921 och 1922, har utskottet låtit uppgöra en sammanställning, vilken finnes fogad vid detta betänkande såsom bilaga.

Såvitt framgår av denna sammanställning kvarstodo av 1921 års kronoutskylder ett jämförelsevis litet antal poster oredovisade vid senaste årsskifte. Det torde vidare kunna antagas, att numera en icke obetydlig del av dessa poster blivit redovisad. Vad angår de restantier, vilkas redovisning är beroende på konkursförfarande, måste en nedsättning anses särskilt opåkallad, då en sådan i dylika fall vanligen endast skulle innebära en förmån för den skattskyldiges övriga borgenärer till förfång för statsverket.

Vidkommande 1922 års kronoutskylder skulle enligt motionärernas förslag dessa komma att nedsättas högst obetydligt. Så utgjorde enligt socialstyrelsens beräkningar prisindex för det kvartal av år 1922, då dessa utskylder skolat gäldas, 183 procent av prisnivån för juli 1914, medan index för år 1923 utgjorde i medeltal 176 procent, vadan sänkningen av prisnivån understiger 4 procent. Då det torde kunna förutsättas, att i fråga om resterande kronoutskylder för år 1922 och föregående år förhållandena i riket i dess helhet i stort sett överensstämma med Stockholms stads och Stockholms läns, synes

det som om förevarande förslag, i vad det avser kronoutskylder, skulle för de skattskyldiga komma att sakna större betydelse.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion II: 142 av herr Kilbom m. fl., med förslag till lag om nedskrivning i vissa fall av oguldna utskylder och allmänna avgifter, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 april 1924.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Gustaf Nilsson, Antonsson, Örne, Bärge, Boman, Olsson i Ramsta, Lithander, Hedlund i Östersund, Lövgren, Svensson i Grindstorp, Alexander Nilsson, Carlsson i Gävle, Clemedtson, Björklund, Olsson i Gävle, Samuelsson, Strindlund och Brännström.

Reservation

av herr *Samuelsson*, som yrkat bifall till motionen.

	Antal debiterade poster	Antal restposter efter uppbördsstämmas avslutande	Antal restposter den 1/1 1924	Av d. 1/1 1924 rest. poster	
				äro på konkursförfarande beroende	äro på införsel m. m. beroende
<i>1921 års kronoutskylder.</i>					
Kungsholms församling	31,204	16,949	264	209	55
Maria »	34,385	19,350	326	107	219
Katarina »	27,700	16,751	183	18	165
Sofia »	10,723	6,538	94	28	66
Brännkyrka »	20,522	12,025	424	104	320
Bromma »	6,248	3,540	251	56	195
Summa	130,782	75,153	1,542	522	1,020 ¹
Solna kommun ...	11,815	7,154	93	6	87
Hammarby » ...	1,125	691	2	1	1
Vaddö » ...	2,247	608	7	5	2
Sorunda » ...	1,683	395	1	1	0
Österåker » ...	1,749	771	10	5	5
Vårdinge » ...	932	208	1	1	0
Ekerö » ...	791	212	3	0	3
Summa	20,342	10,039	117	19	98 ²
<i>1922 års kronoutskylder.</i>					
Kungsholms församling	31,797	17,612	955	295	660
Maria »	34,024	19,465	2,051	600	1,451
Katarina »	27,520	16,975	1,336	37	1,299
Sofia »	10,747	6,655	950	135	815
Brännkyrka »	21,932	12,836	2,607	409	2,198
Bromma »	6,856	3,798	760	175	583
Summa	132,876	77,341	8,659	1,651	7,006
Solna kommun ...	12,055	7,193	810	6	804
Hammarby » ...	993	530	21	1	20
Vaddö » ...	2,223	502	40	4	36
Sorunda » ...	1,655	338	27	1	26
Österåker » ...	1,824	769	162	6	156
Vårdinge » ...	938	197	2	0	2
Ekerö » ...	812	273	51	1	50
Summa	20,500	9,802	1,113	19	1,094

¹ Av dessa poster avse 420 arbetare.² Därav 56 poster, avseende arbetare.